

4 oktober 2019 - Kamerdelegatie bij herfstvergadering OVSE Parlementaire Assemblée in Marrakesh

Van 4-6 oktober 2019 kwamen vier leden van de delegatie in de parlementaire assemblée van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking bijeen in Marrakesh voor de herfstsessie van deze organisatie. Vanuit de Tweede Kamer namen Albert van den Bosch (VVD, delegatieleider), Madeleine van Toorenborg (CDA) en Achraf Bouali (D66) deel. Vanuit de Eerste Kamer was Farah Karimi (GroenLinks) aanwezig.

Mediterrane samenwerking

Ongeveer 190 parlementsleden uit 50 deelnemende landen aan de OVSE PA en partnerlanden waren afgereisd naar Marrakesh. Het was de eerste keer dat de OVSE PA bijeenkwam in een zogenaamd 'partner voor samenwerkingsland', en ook de eerste keer in Afrika. In zijn openingspeech op 4 oktober stelde president Tsereteli dat het samenkomen in Marokko de waarde bewijst die we hechten aan mediterrane samenwerking en aan de onderlinge verbondenheid van onze regio's. "Aanpak van migratie, terrorisme, klimaatverandering of economische en duurzame ontwikkeling kan niet zonder regionale en internationale samenwerking", aldus Tsereteli. In de gedachtewisseling over de relaties met de Mediterrane regio benadrukte Madeleine van Toorenborg het belang van meer samenwerking met de landen van herkomst, waaronder Marokko, inzake de terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers. "We hebben hierin een gezamenlijke verplichting en dat wil ik juist hier in Marrakesh, waar vorig jaar het migratiepact is aangenomen, onderstrepen," zei Van Toorenborg.

Klimaatverandering en migratie

In de sessie over de uitdagingen van klimaatverandering en migratie stelde Ralf Ernst, vertegenwoordiger van de OVSE Economische en Milieu-activiteiten (OCEEA) dat klimaatverandering een multiplier van bedreigingen is die van invloed is op waterveiligheid, extreem weer en ontwrichtende economieën. Klimaatverandering heeft een impact op alle drie dimensies van de OVSE: politiek-militair, economische-milieu en de menselijke dimensie. Op een vraag van Farah Karimi over het leren van de resultaten van de milieu- en economische projecten van de OCEEA en de connectie met klimaat en veiligheid, zegde hij een verdiepende sessie toe tijdens de Winterbijeenkomst van de OVSE PA in Wenen in februari 2020.

Cypriotische delegatie boos op Turkije

In de Standing Committee, waaraan delegatieleider Albert van den Bosch namens Nederland deelnam, werd teruggeblikt op de activiteiten van de Assemblée. In het onderdeel internationale politiek werd de Turkse delegatie stevig aangesproken door de Cyprioten, met bijval van de Fransen en Italianen. Het ging om het recente Turkse besluit om opnieuw een boorschip naar de Middellandse Zee bij Cyprus te sturen. Cyprus ziet dit als een schending van de soevereiniteit en internationaal recht. Ook werd stilgestaan bij procedurele zaken van de Assemblée, waaronder de kwestie die door de Russische delegatie was geagendeerd, namelijk het hebben van een quorum bij stemmingen over de slotverklaring. Dit staat niet duidelijk omschreven in het statuut. Dit en overige procedurele kwesties komen terug op de Winterbijeenkomst in het voorjaar.

Gesprek met Marokkaanse delegatie

Op zaterdag 5 oktober spraken Madeleine van Toorenborg, Achraf Bouali en Albert van den Bosch met het hoofd van de Marokkaanse delegatie, de heer El Bakouri en zijn plaatsvervanger, de heer El Hamss. “Het was een constructief gesprek over een breed aantal thema’s, waarbij van onze kant de nadruk lag op terugname van illegale en uitgeprocedeerde asielzoekers, migratie en internationale handel. Dit eerste gesprek krijgt een vervolg op verschillende niveaus, omdat er onderwerpen van gemeenschappelijk belang zijn maar ook gevoelige onderwerpen waar beide landen anders tegenaan kunnen kijken. De collega’s uit Marokko hebben toegezegd binnenkort met een voorstel te komen om met de Nederlandse collega’s over de thema’s verder te praten. Hopelijk worden er resultaten geboekt,” aldus Van Toorenborg. Een eerste opvolging zal het Tweede Kamer commissiebezoek zijn dat op initiatief van Achraf Bouali naar Marokko gaat, in het voorjaar van 2020. “En ik ga minister Kaag vragen naar Marokko te komen met een handelsmissie”, zegde Bouali toe in het gesprek.

Migratiecommissie

Farah Karimi nam op 5 oktober deel aan de ad hoc commissie over migratiekwesties. “We hebben uitvoerig stilgestaan bij de uitdagingen van Marokko in het omgaan met internationale migratie. Marokko is in de afgelopen jaren een belangrijk bestemmingsland geworden voor de migranten uit Afrika bezuiden de Sahara en investeert in economische activiteiten in de regio om migratie te verminderen”, aldus Karimi.

Slotbericht

[Hier vindt u een slotbericht](#) met een samenvatting van de gevoerde discussies tijdens de 18^e herfstsessie van de OVSE PA.